

Wageningen, juli 2013

Lieve familie, vrienden en geïnteresseerden,

Voor jullie ligt een dubbeldikke zomernieuwsbrief! Lekker om te lezen in de vakantie tijd! Zoals we in onze vorige mail met het jaarverslag al schreven: er is ook positief nieuws te melden uit Bangladesh. Zoals bijvoorbeeld het verhaal van Ruma - een prachtig voorbeeld van het effect van de basis training voor meisjes! Verder vind je in deze nieuwsbrief het jaarplan, mede vormgegeven door het bezoek van Dieuke aan Bangladesh. In 'tot slot' ook een filmtip! En in 'extra' aan het eind het foto verslag van Dieuke's bezoek zodat jullie je ook een beeld kunnen vormen van het werk wat Sumita en haar team doen. Veel leesplezier!

Bezoek Dieuke aan Bangladesh- Santeen programma- December 2012

Het was een hartverwarmend en inspirerend bezoek ondanks de, voor Bengaalse begrippen, kou in Dhaka. Van 16 december tot 29 december was Dieuke op bezoek bij Catharien en haar familie en bij Sumita, Ainun en Liza, trainers van het Santeen project (zie foto links dec2012). Dieuke heeft 15 jaar geleden 3 jaar in Bangladesh gewerkt. Er was veel veranderd en ook heel veel niet. Een wijk die

eerst bestond uit huizen van 2 verdiepingen, was veranderd in wijk met allemaal flats van 10 verdiepingen of meer. En hoewel de stad nog even druk was met veel files, staat iedereen tegenwoordig wel netjes te wachten voor het stoplicht. Ook is de lucht schoner, omdat er geen taxi's met tweetakt-motoren meer zijn met veel uitlaatgassen. Deze rijden nu op gas. De eerste elektrische riksha is er ook. Hetzelfde waren de transportstakingen ('hartals'). Dit jaar is het politiek onstabiel, met regelmatig stakingen. Hoe Sumita daar mee omgaat lees je verderop in deze nieuwsbrief. Wat Dieuke raakte was het enthousiasme, van Sumita en haar team, en de vrolijkheid, stevigheid en overtuiging waarmee de dames voor de klas stonden. Maar ook was ze onder de indruk van de onveiligheid voor Sumita (zie het fotoverslag) en de bijzondere verhalen over de effecten van dit programma (lees 'het verhaal van Ruma').

Hier is Dieuke allemaal druk mee geweest terwijl ze in Bangladesh was:

- Een gesprek met Sumita en Catharien om de ideeën over Old Age Home verder vorm te geven.
- Bezoek aan één van de scholen (de Ahsania High School en Home). Omdat de basis trainingen al afgerond waren was er een bijzondere extra bijeenkomst: Dieuke woonde deze extra counselling les bij op school en gaf er tekenles.
- Een bestuursvergadering in Bangladesh, waar we bevindingen bespraken over het programma en nagedacht hebben over de toekomst (zowel 2013 als de komende 5 jaar).
- Een lange werkdag met Sumita en Ainun waarin we ideeën hebben ontwikkeld voor het plan voor 2013 en verder.

Van de eerste twee activiteiten is een fotoverslag gemaakt (dit is opgenomen aan het einde van de nieuwsbrief).

Belangrijkste resultaat van het bezoek is het uitspreken naar elkaar van wederzijds vertrouwen om de volgende 5 jaar met elkaar aan de slag te blijven gaan!

NB: De kosten van reis, verblijf en de tekenspullen waren voor Dieuke's eigen rekening.

Het Santeen project ('Persoonlijke Hygiëne en Gezondheid voor Tieners') plan 2013

Sumita en Ainun hebben in januari een nieuw plan voor 2013 ingediend. Dit heeft het bestuur begin maart goed gekeurd. Het plan bestaat uit twee delen;

1. het reguliere programma (het basis programma op school, de vergadering met leerkrachten, de kringgesprekken, en docententraining) op de zelfde 8 instituten met een nieuwe school er bij.
2. een pilot programma. Dit bestaat uit verschillende onderdelen. We zien dit als een investering voor de komende jaren: als de pilot goed loopt, verwachten we dit t.z.t. als onderdeel van het reguliere programma op te kunnen nemen.

A de inhoud verzorgen voor een **ouders/ verzorger bijeenkomst** op school. De directrice van de Ahsania High school en Home is enthousiast over het programma. Elke school moet een aantal bijeenkomsten organiseren voor ouders/ verzorgers. Deze directrice heeft gevraagd of Sumita iets wil vertellen over het basis programma. Wie weet dat ouders zelf ook de cursus willen volgen.

B **een verhalen wedstrijd**. Op 3 scholen als proefproject. De leerlingen worden uitgenodigd om een verhaal te schrijven dat te maken heeft met één van de onderdelen van het basis programma. De bedoeling is om dit samen met de taalles te doen. Een jury zal de verhalen beoordelen en de 3 beste verhalen krijgen een prijsje. We hopen dat we de verhalen kunnen gebruiken bijvoorbeeld voor de lessen van volgend jaar of om een boekje te maken.

C **een extra vrijwilliger**, het aantal scholen is gegroeid en Sumita, Ainun en Liza hebben het er druk mee. Nu doen ze nog vaak een klas samen, met twee docenten. Ze gaan proberen of één docent de les kan draaien, met de hulp van een vrijwilliger.

D Het **verbeteren van het basis curriculum** en het ontwikkelen van hun **netwerk** op het gebied van *sexual and reproductive health and rights* (SRHR, seksuele en reproductieve gezondheid en -rechten). Het doel van dit netwerk is kennisdelen. De afgelopen vijf jaar zijn Sumita en haar team vooral bezig geweest om op basis van hun eigen kennis het basisprogramma te ontwikkelen. Nu willen de trainers, op basis van de vragen van de leerlingen, hun eigen kennis verder ontwikkelen. We weten dat er verschillende organisaties met dit thema bezig zijn maar niet precies wie en wat ze doen. Eén van de resultaten zal zijn om materiaal te verzamelen, zoals spelletjes en/of boeken op dit gebied die in de les gebruikt kunnen worden.

Nieuws over de eerste helft van 2013

Inmiddels zijn we een half jaar op weg, waarin de volgende resultaten zijn bereikt: een nieuwe school erbij op eigen verzoek; een nieuwe vrijwilligster in Bangladesh er bij, deelname aan een lezing op 30 mei 2013 - safe motherhood day, en het enthousiaste verhaal na kennismaking met andere SRHS organisaties. Niet alles is geweldig: Helaas wordt het werk op dit moment veel belemmerd door de politieke onrust en hierdoor is de ouder/verzorger bijeenkomst niet doorgegaan. We plannen deze opnieuw voor het komende half jaar.

Staking: Hoe gaan de trainers er mee om?

Vanwege de politieke onrust vinden er de laatste tijd veel hartals plaats in Dhaka. Tijdens een hartal is er sprake van algehele transportstaking en dit heeft natuurlijk veel effect op het verkeer en de opening van de scholen. Sumita en Nilimah proberen het programma zoveel mogelijk, indien mogelijk qua veiligheid en verkeer, door te laten gaan. Ze hebben een beleid opgesteld per school (aangezien ze verschillen qua afstand) en per situatie (wel of geen openbaar

vervoer mogelijk). Tot de verkiezingen volgend jaar verwachten we dat het onrustig zal blijven. We hopen dat veilig genoeg blijft, en stellen dat - in overleg met de scholen - voorop.

Nieuwe school er bij!!- op eigen verzoek

Bij de acht organisaties die al meededen is een nieuwe school gekomen waar het Batashi team het basis programma gaat geven. Dit is de Haji Mansur international school in Lalbagh, Dhaka. Leuk om te weten is dat deze school speciaal gevraagd heeft of Sumita wil komen met het programma. Sumita heeft in 2010 lesgegeven vanuit Batashi op de SUROVI school. Door interne problemen werd de school opgeheven. Op dezelfde plek is nu een nieuwe school gestart: De Haji Mansurschool. Er wordt lesgegeven aan jongens en meisjes, gemengd. Een aantal van de oude leerkrachten zijn overgestapt. Eén leerkracht, Ms Halima, die zeer enthousiast was over het basisprogramma heeft eerst zelf bij het nieuwe bestuur om toestemming gevraagd om ons programma bij hen op school te draaien. Dat kon!! Daarna heeft ze contact gezocht met Sumita en die wilde ook wel. Sumita vindt het belangrijk om op deze school les te geven omdat veel leerlingen uit de krottenwijk komen die naast de school ligt. Dit is een geweldige ontwikkeling: les op verzoek! We proberen het financieel in te passen. Op de foto hierboven zie je de leerlingen aan het werk met de eerste les "handen wassen". Op de uniformen zie je het embleem en afkorting van de school.

Nieuwe medewerker - vrijwilliger Ainun Nahar en Sumita hebben een nieuwe vrijwilliger gevonden om te assisteren bij het programma. Haar naam is Eva Jannatul Ferdous en ze is 19 jaar oud. Ze heeft haar middelbare school afgerond en in haar vrije tijd helpt ze Ainun en Sumita. Zo helpt ze met het kopen en verspreiden van de snacks, en de aanwezigheidslijst. Ze is daarnaast ook geïnteresseerd om meer van de lessen te leren. We wensen haar veel plezier en hopen dat ze goede ervaringen op zal doen!

Pilot Netwerk vergroten van Sumita en Nilimah

Foto: Sumita en Nilimah bezoeken een bijeenkomst met andere specialisten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en -rechten.

Hier doen we het voor: Het verhaal van Ruma

Aan het eind van het jaar geven Sumita en Nilima altijd de mogelijkheid om anoniem de lessen te evalueren. Eén van deze formulieren was de aanleiding voor deze bijzondere ervaring. Een ervaring waardoor we sterk bevestigd worden: hier doen we het voor! Op één van de evaluatieformulieren vertelde namelijk een deelnemstertje dat ze last had van seksuele intimidatie door haar stiefvader. Hoewel de evaluatie anoniem wordt uitgevoerd, gingen Sumita en Ainun zich toch onmiddellijk afvragen van wie het formulier was. Het bleek van Ruma (niet haar echte naam) te zijn, een stil en bleek meisje. Op indirecte wijze brachten Sumita en Ainun het ter sprake. Ze adviseerden haar om het haar moeder te vertellen. Dat deed ze, en ze vertelde later wat er was gebeurd: Eerst geloofde haar moeder Ruma niet maar uiteindelijk wel, en het is goed afgelopen. Kortgezegd komt het erop neer dat de stiefvader Ruma niet meer misbruikt en het verschil is spectaculair: Ruma is veranderd van een bleek meisje naar een gezonde dame! (ivm de privacy is Ruma niet haar echte naam).

Film Tip

Film tip!! Dank aan een vriendin van Dieuke, die ons tipte met de volgende prachtig documentaire van Holland doc, "**En daarom werk ik- 14 jaar later**".

Deze gaat over arme kinderen en jongvolwassenen in Dhaka, intens gefilmd. Een prachtige inkijk in het leven in Bangladesh. Dieuke's vriendin schrijft: "Uiteindelijk zie je dat de mannen er wat beter uit komen dan de vrouwen. Fijn dus dat jullie met Batashi de vrouwen steunen, ook al zijn het er maar een paar". Te vinden via Uitzending gemist!

Dit deden wij. Wil jij ook wat doen? Steun ons door middel van ...

- je energie - door iets te organiseren en fondsen te werven
- je kennis - we zoeken mensen met ervaring met het vormgeven van oudedagsvoorzieningen
- je contacten - stuur onze nieuwsbrief door of wordt vrienden op de facebook pagina. We hebben al 20 likes en dat zouden we graag verdubbelen!
- een donatie

Tot slot. We hebben dit voorjaar een heel aantal giften mogen ontvangen. Heel veel dank daarvoor! We willen in het bijzonder ook de Hartstra Stichting en de Stichting Penelope bedanken.

Een zomerse groet,

van *Dieuke, Catharien & Iris* (batashi@mail.com)

PS: blader door voor het fotoverslag van het bezoek van Dieuke aan Bangladesh in het extra gedeelte van deze nieuwsbrief!

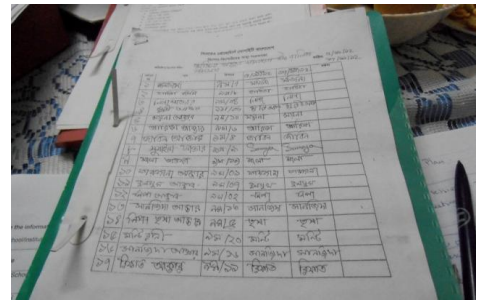
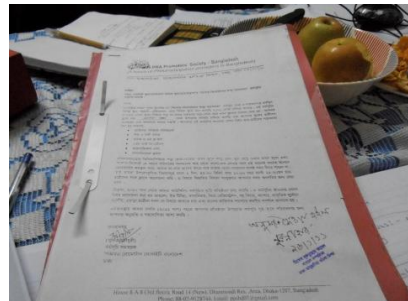

Extra: Foto verslag van het bezoek van Dieuke aan Bangladesh

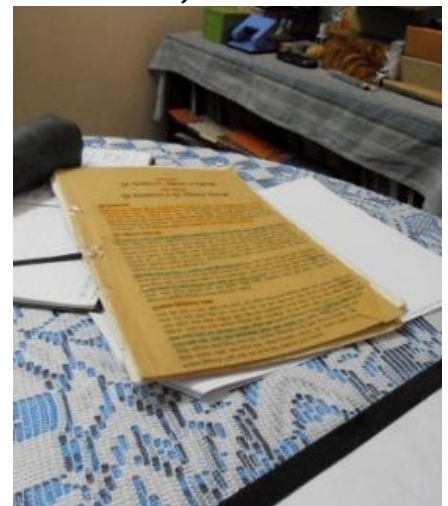
Dieuke en Catharien kregen een warm welkom van Sumita bij hun bezoek aan haar appartement eind december 2012. Waarna we meteen over het 'Old Age Home' initiatief hebben vergaderd. 's Middags werd Dieuke door Sumita en Ainun helemaal op de hoogte gebracht van het Santeen project over persoonlijke hygiëne.

Sumita laat eerst de boekhouding zien (foto rechtonder), waaruit blijkt dat ze alles netje bijhoudt. In 3 jaar tijd zijn de kosten voor hetzelfde riksha-ritje met 15% gestegen. Daarna liet ze de afspraken zien die zij met elke school maakt, voordat ze gaan samenwerken. Ze doet dit niet namens Batashi maar onder de vlag van een lokale netwerk NGO-PPPRA, waar ze lid van is (foto midden onder).

Ainun liet een schrift zien waarin ze bijhoudt wie aanwezig waren tijdens de trainingssessies (foto rechts). En trainingsmateriaal zien die ze van andere NGO's hebben gekregen, bijvoorbeeld een set kaarten over het schoonhouden van menstruatie doeken (foto onder links).

We spraken over welke resultaten Sumita en Nilimah zien van de trainingen. Ze vertelde verschillende mooie verhalen die Dieuke raakten. Bijvoorbeeld het verhaal over een lerares die mee had gedaan aan de docententraining. De leerlingen merkten op dat ze nu tentamenvragen kregen (wat normaal nooit gebeurde) van deze docente, over de les over menstruatie en hygiëne van het vak 'home economics' (op de foto rechts het bengalische leerboek waarin dit hoofdstuk staat). Bijna alle leerkrachten slaan dit hoofdstuk over. Zij niet (meer)! We zijn hier blij mee!

Toen Dieuke en Sumita de volgende dag op pad gingen naar de school, schrok Dieuke. Sumita moet haar laptop goed verstoppen thuis. Dit doet ze in een papieren zak bij het oud papier. Er is al 2x bij haar ingebroken. De dieven hebben toen al haar sieraden meegenomen en een beetje Batashi geld. Ze heeft het wel gemeld maar de politie doet er niets aan. Ook de huisbaas is niet wel willend, die heeft liever zijn auto in de garage staan dan dat hij datzelfde plekje gebruikt voor een wacht bij de ingang van de flat.

Op school werden ze een vriendelijk begroet door de directrice van de school. Ze is nieuw en doet daarom binnenkort graag mee met de docententraining. Daarna naar de les. De klas zit vol. Voor deze speciale les mogen ook de jongeren meisjes mee doen. Ainun verteld me dat deze meiden niet kunnen wachten om volgende jaar mee te doen. Dat is goed nieuws.

De leerlingen willen eerst van alles weten over Nederland. Dieuke herkent meisjes van de eerder door Sumita opgestuurde foto's. Leuk. Dit is de school waar de oudere meisjes van het internaat de jongere meisjes ondersteunen bij het wassen van de menstruatie doeken, waarover we eerder al een keer in een nieuwsbrief vertelden. Daarna begint een korte les. Dieuke wil graag weten wat ze hebben geleerd en welke vragen ze nog hebben. De vraag die Dieuke bij blijft is "Waarom wordt mijn broertje anders behandeld dat ik door mijn ouders. Hij mag van alles en ik niet." Goede vraag. Helaas kunnen we er nu niet verder op in gaan. Dieuke geeft de meisjes in de klas een tekenopdracht met uit Nederland meegebrachte tekenpapier en verf. Dit is zo bijzonder dat ze in groepjes van 4 met één vel doen. Ze mogen kiezen: een vrije opdracht of een mooie eigen mandala. Onderaan de tekening komt de boodschap "was je handen".

